

Knowledge Asset

CoP IV Champion ผู้ใหญ่

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2564

การเลือกอุปกรณ์การแทงเส้นเลือดและตำแหน่งที่จะแทงเส้นเลือด

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ สมาชิกกลุ่มได้พูดถึง “หลักสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ก่อนที่เราจะเลือก catheter และตำแหน่งเส้นเลือดบนตัวผู้ป่วย” ได้แก่

- พิจารณา วัตถุประสงค์ของการเปิดหลอดเลือด ก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อนำไปสู่การเลือกใช้อุปกรณ์ หลอดเลือดและตำแหน่ง เช่น
 - ผู้ป่วยอุบัติเหตุต้องเปิดพร้อมกันอย่างน้อย 2 ตำแหน่ง ขนาด catheter no.18 เป็นอย่างน้อย
 - ผู้ป่วยมาทำหัตถการหรือผ่าตัดต้องเลือกหลอดเลือดขนาดใหญ่และใช้ขนาดเข็ม (catheter) เบอร์ใหญ่ เป็นต้น
- พิจารณา ลักษณะผู้ป่วย ว่ามีข้อห้ามในการเลือกใช้หลอดเลือดหรือไม่ เพื่อใช้ในการเลือกตำแหน่งการแทง เช่น มี SVC obstruction เคยผ่าตัดเต้านม มีหลอดเลือดอักเสบ เป็นต้น
- พิจารณา ความต้องการของผู้ป่วย ร่วมด้วย เช่น ขอตำแหน่งที่สะดวกในการใช้มือ เลือกเปิดแขนข้างที่ไม่ถนัดเพื่อให้ผู้ป่วยใช้แขนอีกข้างทำกิจกรรมได้สะดวก เป็นต้น
- เลือกใช้เข็ม (catheter) ขนาดเล็กที่สุด โดยไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ เพื่อลดการเกิด injury ต่อหลอดเลือดที่อาจส่งผลให้เกิด phlebitis, infiltration, extravasation ได้

สำหรับผู้สูงอายุมีข้อจำกัด เช่น มีภาวะน้ำเกิน heart failure ผู้ป่วยนอนติดเตียง เคยมีภาวะเส้นเลือดสมองตีบ เป็นต้น มักจะพิจารณาเลือกใช้ catheter ที่เล็กที่สุดก่อน เนื่องจากหาเส้นเลือดยากและป้องกันการเกิดการบาดเจ็บต่อหลอดเลือด เช่นเดียวกับผู้ป่วยกลุ่มเปราะบางที่ได้รับเคมีบำบัด เนื่องจากใช้เส้นเลือดดำบ่อยครั้ง ลักษณะเส้นเลือดแข็ง ดิ้นไปมาและเปราะง่าย ก็จะพิจารณาใช้ catheter ขนาดเล็กก่อน หากจำเป็นต้องให้เลือด อาจเลือกใช้ catheter ขนาดใหญ่ขึ้น

- กรณีที่ บาดเจ็บรุนแรงและหาหลอดเลือดยากมาก (มักเจอใน case trauma) อาจใช้วิธีแทง Intra-osseous access (IO access) ตำแหน่ง tibia สำหรับต้นขาและ humerus สำหรับต้นแขน ซึ่งทำโดยแพทย์เท่านั้น

แม้การแทงเส้นเลือดหรือหลอดเลือดผู้ป่วย จะไม่ซับซ้อนอะไรมากนัก แต่ก็ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในสายตาของผู้ป่วยและครอบครัว เกิดความประทับใจ กล่าวชื่นชมในตัวพยาบาลที่ทำหน้าที่แทงเส้นมานักต่อนัก

Recommendation for catheter selection

Catheter size (gauge)	Clinical applications
14, 16, 18	Trauma, surgery, blood transfusion
20	Continuous or intermittent infusion, blood transfusion
22	Intermittent general transfusions, children and elderly patients
24	Fragile veins for intermittent or continuous infusions

ที่มา: Infusion Nursing: an evidence based approach, 2010

.....ผู้บันทึก